අක්කරෙයිපත්තු ප්‍රාදේශීය සභාව - 2023

---

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වාගණනය කළ මතය

අක්කරෙයිපත්තු ප්‍රාදේශීය සභාවේ 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂ පත්‍රය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ආදායම් හා වියදම් ගිණුම, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ප්‍රමාණාත්මක ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලට අදාළ තොරතුරු ද ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්වලින් සමන්විත 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1987 අංක 15 දරන ප්‍රාදේශීය සභා පනතේ 172 (1) උපවගන්තිය සහ 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154 (1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදි. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනට අක්කරෙයිපත්තු ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වාගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් තත්ත්වාගණනය කළ මතයක් පළකරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදි. මෙම විගණන ප්‍රමිත යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වාගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාලනය කරන පාශර්වයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ පරිචයන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, පාලනය කරන පාර්ශවයන් විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව ප්‍රාදේශීය සභාවේ වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යා යුතුය.

1.3.1 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණන වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සැමවිටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.
ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්**,**

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන් ,චේතනාන්විත මඟහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.

- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායිත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබාගන්නා ලදී.

- භාවිතා කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය, ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය සහ කළමනාකරණය විසින් කරන ලද සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම් අගයන ලදී.

- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුලත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කල ප්‍රාදේශීය සභාවේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ ප්‍රාදේශීය සභාව විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, ප්‍රාදේශීය සභාව ක්‍රියා කර ඇති බව,

- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,

- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නිතීරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව.

1.5 වෙනත් නෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාතර්ාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ පහත සඳහන් අවශ්‍යතාවයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ ප්‍රතිපාදන ඇතුළත් වේ .

(අ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iii) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව ප්‍රාදේශීය සභාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වේ.

(ආ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) (iv) වගන්තියේ සඳහන් අවශ්‍යතාවය අනුව, මාගේ වාර්තාවේ තත්ත්වාගණනය කළ මතය සඳහා පදනම කොටසේ 1.6.1 හි දක්වා ඇති නිරීක්ෂණ හැර ඉකුත් වර්ෂයේදී මා විසින් සිදුකරන ලද නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත්ව ඇත.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වූ විගණන නිරීක්ෂණ

1.6.1 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිදෙර්ශය
පළාත් පාලන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2022 වර්ෂයේ දී සභාවට ලබාදී තිබුණු රු. 284,659 ක් වටිනා රූපවාහිණියක්ද, ලී බඩු උපකරණ වර්ග 06 ක් සහ ලෙනෝවා ටැබ් පරිගනකයක් යනාදියෙහි වටිනාකම් ගණනය කර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා නොතිබුණි.	ඉදිරි මුදල් වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී එකතු කිරීමට කටයුතු කරන බව.	සියළු වටිනාකම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල නිවැරදිව දැක්විය යුතුය.

1.7 අනුකූල නොවීම්

1.7.1 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ වලට අනුකූල නොවීම්

නීති,රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ වලට අනුකූල නොවූ අවස්ථා පහත දැක්වේ.

නීති, රීති. රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ ආදියට යොමුව	අනුකූල නොවීම	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිදෙර්ශය
ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි 571 (1), (2), (3)	වසර දෙකකට වැඩි කල් ඉකුත් වූ තැන්පතු රු. 202,351 සම්බන්ධයෙන් සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.	ආපසු නොගෙවන ආදායම රජයේ ආදායමට මාරු කිරීමට පියවර ගන්නා බව.	මුදල් රෙගුලාසි අනුව කල් ඉකුත් වූ තැන්පතු සම්බන්ධයෙන් පියවර ගත යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, 2023 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා සභාවේ පුනරාවර්තන වියදම ඉක්ම වූ ආදායම රු.2,558,104 ක් වූ අතර, ඊට ප්‍රතිරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ පුනරාවර්තන ආදායම ඉක්ම වූ විදයම රු. 1,516,767ක් විය.

2.2 ආදායම් පරිපාලනය

2.2.1 ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල් කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම්

සභාව විසින් ඉදිරිපත් කර තිබූ තොරතුරු අනුව සමාලෝචිත වර්ෂයට හා ඉකුත් වර්ෂයට අදාළව ඇස්තමේන්තුගත ආදායම්, බිල් කළ ආදායම්, රැස් කළ ආදායම් හා හිඟ ආදායම් පිළිබඳ තොරතුරු පහත දැක්වේ.

		2023				2022			
	ආදායම් ප්‍රභවය	ඇස්තමේන්තු ගත ආදායම	බිල් කළ ආදායම	රැස්කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය	ඇස්තමේන්තුගත ආදායම	බිල් කළ ආදායම	රැස්කළ ආදායම	දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟය
		රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.	රු.
(i)	වරිපනම් හා බදු	200,000	78,580	78,580	-	50,000	150,000	150,000	-
(ii)	කුලී	3,650,000	3,852,770	3,852,770	-	3,850,000	3,522,969	3,661,974	-
(iii)	බලපත්‍ර ගාස්තු	1,625,000	582,400	582,400	-	600,000	469,450	469,450	-
(iv)	වෙනත් ආදායම්	5,440,000	5,397,576	5,397,576		4,395,000	494,657	494,657	
	එකතුව	**10,915,000**	**9,911,326**	**9,911,326**	**-**	**8,895,000**	**4,637,076**	**4,776,081**	**-**

2.2.2 ආදායම් රැස්කිරීමේ කාර්යසාධනය

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
ඉසංකනිච්චේමයි හි පිහිටි අංක 02 ගව මස් කඩය සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ කුලියට ලබාදීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. ඒ අනුව රු. 220,000 ක ආදායමක් අහිමි වී තිබුණි.	ඉදිරියේදී මේ සඳහා විශේෂ උපදෙස් අපගේ ඉහළ නිලධාරීන්ගෙන් ලබාගෙන ආදායම් මාර්ග ලබා ගැනීමට පියවර ගන්නා බව.	කුලියට ලබා දී ආදායම උපයා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

	විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	කාබනික පොහොර නිෂ්පාදන මධ්‍යස්ථානය සඳහා යටිතල පහසුකම් සහ ප්‍රමාණවත් කාර්ය මණ්ඩලයක් නොතිබිය දී 2022 වර්ෂයේ දී රු. 969,500 ක වියදමින් සන අපද්‍රව්‍ය ඇඹරුම් යන්ත්‍රයක් මිලදී ගෙන සමාලෝචිත වර්ෂයේ අවසානය දක්වාම නිෂ්කාර්යව දක්නට තිබුණි.	අක්කරෙයිපත්තුව මහා නගර සභාවේ කාබනික පොහොර මධ්‍යස්ථානයේ භාවිතය සඳහා මිලදී ගෙන ඇත. මෙම මධ්‍යස්ථානය මෑතකදී තාවකාලිකව අත්හිටුවා ඇති බව.	මහා නගර සභාවෙන් ආදායමක් ලබා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

(ආ)	සභාව විසින් භාවිතා කරනු ලබන වර්ග 07ක සීසෑමේ යන්ත්‍ර කුඹුරු සීසෑම සඳහා කුලියට ලබා දී ආදායම් උපයා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	ඉදිරියේදී මෙය කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා යොදා ගැනීමට පියවර ගන්නා බව.	ආදායම් ඉපැයීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ)	2018 වර්ෂයේ සිට 2023 වසර අවසානය දක්වා රු. 9,406,484 ක ජංගම ගිණුමේ ශේෂයක් පැවතියද, අදාළ වසරේ පුනරාවර්තන වියදම් පියවා ගැනීමට අවශ්‍ය ප්‍රමාණය හැර අතිරික්ත ශේෂය සභාවට ආදායම් ලබාගත හැකි මූලාශ්‍රවල යෙදවීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.	ඉදිරි කාලය තුළ මෙම අරමුදල් යොදා ගනිමින් ආදායම් ඉපැයීමේ කටයුතු සිදු කිරීමට කටයුතු කරන බව.	ආදායම් ලබාගත හැකි මාර්ගවල යෙදවීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඈ)	පසුගිය වර්ෂයේ සහ සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ජල සම්බන්ධතා 27 ක් සඳහා මාර්ග කැණීමේ ගාස්තුව ලෙස ජනතාවගෙන් අය කර ගත් රු. 133,500 ක මුදල ආපසු නොගෙවා සහ මාර්ග පිළිසකර නොකර සභාවේ රඳවාගෙන තිබුණි.	හඳුනාගත් මාර්ග පිළිසකර කර ඇත. සමහර මාර්ග පිළිසකර කිරීමට කටයුතු කරන බව.	මාර්ග පිළිසකර කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.2 වත්කම් කළමනාකරණය

	විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ)	සභාව සතු වාහන 02 ක් අබලන්ව තිබියදී ඒවා අලුත්වැඩියා කර නැවත භාවිතා කිරීමට හෝ අපහරණය කිරීමට සභාව කටයුතු කර නොතිබුණි.	ඉදිරියේදී සියලු අලුත්වැඩියා කටයුතු සම්පූර්ණ කිරීමට පියවර ගන්නා බව.	අලුත්වැඩියා කර නැවත භාවිතා කිරීමට හෝ අපහරණය කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ)	සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ PSDG ව්‍යාපෘතිය යටතේ ඝන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ කටයුතු සඳහා රු. 500,000 ක වියදමින් මිලදී ගෙන තිබුණු ඝන අපද්‍රව්‍ය බාල්දි මෙතෙක් අදාළ පාර්ශවයන්ට බෙදා නොදී ගබඩා කාමරයේ නිෂ්කාර්යව දක්නට තිබුණි.	මෙය ඉදිරියේදී ව්‍යාපාර බලපත්‍ර ලබාගැනීමේ දී බෙදාදීමට තීරණය කර මේ වන විට ලබාදෙමින් පවතී.	අපේක්ෂිත අරමුණ ළඟාකර ගැනීම සඳහා කටයුතු කඩිනම් කළ යුතුය.

4. ගිණුම්කටයුතුභාවය සහ යහපාලනය

4.1 තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක

විගණන නිරීක්ෂණය	සභාවේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
2017 අංක 19 දරන පනත මගින් 2030 වන විට තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක සපුරා ගැනීමට හැකි වන ලෙස ඉලක්ක සඳහා දර්ශක සකස් කර අයවැයෙන් මුදල් වෙන් කිරීමට සභාව කටයුතු කර නොතිබුණි.	තිරසාර සංවර්ධන ඉලක්ක සපුරා ගැනීම සඳහා මෙම වර්ෂයේ සැලසුම් කර ඇති බව	අදාල අරමුණු ළඟාකර ගැනීම සඳහා දර්ශක සකස් කර ඒ අනුව මුදල් වෙන් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.